

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 19.
Понедељак, 12. Новембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА ХХI.

Рукописе и претплату треба слати: Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ БЕОГРАД. Космачка ул. бр. 28.

Економски проблеми

Економски проблеми, који чејају Србију после сршенога рата, јесу велики, али они не мајуничега заједничкога са економским проблемима у осталим европским државама.

У опште све балканске државе, ако изуземо Румунију, која и није у правом смислу балканска рђава, имају може бити најсрећнији облик економског стања. Балканские земље немају не економске неједнакости, које владају у осталим земљама, биле оне демократске или не. На првом месту у њима нема великог поседа, остатка из средњевековног, феудалног доба. Исто тако нема ни контраст великим поседу — сељака бескућника, пролетера. Подела земљишта је код нас мање више равномерна: највећи поседници се налазе у Македонији и имање од 500 хектара је у опште највећи посед који егзистира у Србији. То је маленост према оним латифундијама и спахилуцима осталих европских земља, које често броје на десетине хиљаде хектара.

Исто тако и капиталазам у Србији није достигао ону висину, која је на западу произвела стварање социјалне демократије, а то је с тога, што нема јаке фабричке индустрије. Код нас има имућијег света, али супротност између богаташа и сиротиње не постоји ни мало у оном облику, у којој постоји у свима осталим капиталистичким земљама Европе и Америке.

Наши се економски проблеми састоје: у подизању и развијању пољске привреде, сточарства, шумарства, виноградарства, у оснивању земљорадничких и потрошачких Задруга. Све су то мере, које треба и државна и приватна иницијатива да предузме, с једне стране да се заљече тешке последице рата, с друге стране да се што више подигне најодно благостање и народно богатство ове иначе од Бога благословене земље.

У колико је код нас мање економских проблема, који заједно са социјалну структуром, у толико је наш положај много лакши за решавање проблема, који су нама потребни, само ипак и у то треба више унети добре воље, знања и енергије, него што је до сад чињено.

На првом месту дужност је интелигенције, а нарочито она која је у непосредном дојиру са народом, да у своје руке узме иницијативу за решавање наших економских проблема.

Ратне и политичке вести.

ЈЕВРЕИ У ЕРДЕЉУ.

Међу Румунима у Ердељу избио је јак покрет против тамошњих Јевреја. Многима су опустошene ралје и куће. Ердељски Јевреји, надајући се злу, почели су још од почетка револуције бежати у Мађарску, те их је сад тамо остало врло мало. Било је и доста жртава.

ПРИНЧЕВИ ОД ПАРМЕ.

Из Швајцарске јављају:

Принчеви од Парме, браћа бив. аустријске царице Зите, развили су јаку монархистичку акцију. Намера им је, да, помоћу католичких веза, кандидују једнога од њих за краља у Польској.

ЕНГЛЕСКИ КРАЉ ФЛОТИ.

Енглески краљ упутио је ову заповест флоти:

Сада, када је најјачи од наших непријатеља признао тријумф савезничког оружја у борби за право и правицу, желим да изразим своје признање и захвалност официрима, морнарима и женача краљевских бродова и марине, који су више од четири године држали отворена мора, штитили наше обале и обезбедили нам сигурност. Од онога судбоноснога дана, 20. Јула, који ће остати вечито забележен у мојој памети, краљевска марина се још једном показала, да је сигуран штит британског царства. Никада у историји није краљевска марина са Јожјом помоћу извршила већих подвига.

СОЦИЈАЛНЕ МЕРЕ У АУСТРИЈИ.

Државни Савет у својој седници, којој су присуствовали и сви државни секретари, решио је, да се одмах предузму мере за решавање социјалних питања. На првом месту предузеће се кораци за заштиту младежи и мере да се стане на пут оскудици у становима. За тај циљ одређени су издаци од неколико милијона круна.

ГАЊАЊЕ ЈЕВРЕЈА У ГАЛИЦИЈИ.

Краков. Листови непрестано јављају о погромима у Лавову и другим местима Галиције. Услед антисемитског покрета, у Хрзанову се образовала јеврејска стража, којој је испало за руком да растера гомиле, које су долазиле из суседних села. Пољски су легионари силом разоружали јеврејску милицију и предузели полицијску службу. У неким местима убијено је и рањено много Јевреја. Светина је нападала и пљачкала јеврејске дућане. Штета се цени на неколико милијуна.

Улазак наше војске у Сарајево.

Српска војска стигла је 21. Октобра на босанско земљиште у Вардиште. Српској војсци изишли су у сусрет градски начелник Алибог Тескерцић и подначелник Павле Бранисављевић. Ови су изасланици примљени од српске војске у Добруну. Затим је српска извидница од 12 коњаника са поручником Кузманом Луковићем дошла 22. Октобра у 11 сати пре подне у Вишеград, одушевљено дочекана од грађанства. Српску извидницу поздравио је крај рзвавског моста прота Гавро Гашић из Сарајева, као изасланик Српског Народног Вијећа у Сарајеву. Изасланици Главног Одбора Народног Вијећа господар др Милан Јојчић, Вјекослав Јелавић и Хамид Сврзо, представници све три вере српскога народа у Босни, тражили су да изиђу пред војводу Степу Степановића, да га поздраве и да га умоле да уђе у Сарајево. Дочек је био не може бољи бити, и њега је д-р Јојчић описао (овај смо опис донели у прошлом броју).

Пошто је војвода Степановић углавио појединости са члановима Гл. Одбора Н. Већа, то је одређено да прво уђе једно одељење српске војске у Сарајево. Народ је у Сарајеву био у свечаном расположењу и маса народа прекрила је све улице до јел. станице. Свакога часа очекивао се воз, којим ће доћи храбри српски ослободиоци. Узбуђење је трајало дugo, док се није чуло, да ће воз тек после подне доћи. Свет се ипак није разилазио, а на појне се тек сигурно знало, да ће војска наша доћи тек око четири сата.

У 4 и по подне ушао је воз са српском војском. Моменат је био свечан, да се не може ни речма исказати, ни пером описати. Из воза је прво изашао један Србин Мухамедове вере, носећи југославенску заставу. Народ, кога је било на тридесет хиљада, са прекинутим дисањем, очекивао је да види првог српског војника. Први је искочио из воза потпуковник Живан Ранковић, командант 14 пукова у тимочкој дивизији. Витка и симпатична појава младога српскога потпуковника начинила је необично диван утисак. Изразима одушевљења и радости није било краја. За потпуковником изиђоше и остали наши јефери и војници.

На станици су војску дочекали: председник Гл. Одбора Нар. Већа г. Глигорије Јефтановић са члановима одбора, председник Народне Владе г. Атанасије Шола са члановима владе, чланови сарајевског окружног и српског народног већа, официрски кор Славена, једна чета српских заробљеника у Сарајеву под командом потпоручника Светолика Милошевића, чета чехо-словачке легије, српски и хрватски Соколи, народна Гарда, одбор Госпођа и Госпођица Словенкиња, Хрватица и Српкиња, у свечаним народним ношњама, и непрегледна множина народа.

Пуцање топова са табије у тврђави оглашавало је да се помолио воз са српском војском. Орило се громогласно: „Живела победоносна и ослободилачка српска војска!“

Војску и потпуковника Ранковића поздравио је прво г. Јефтановић. За тим су се рећали остали поздрави. Говорили су: члан сарајевског окр. већа д-р Стјепан Куркић, члан народне Одбране д-р Вјеслав Бесаровић, председник одбора чехо-словачке легије д-р Данеш.

Пред домом Народне Владе, поздравили су војску г. А. Шола и председник народне организације г. Васиљ Григоријић. Потпуковник Ранковић је на све те лепе и дирљиве поздраве, топло и кратко одговарао.

На месту атентата држао је говор д-р Јово Зубовић

После ових говора и овако свечаног и топлог пријема, отишао је српска војска на одмор у касарну на Филиповићем Тргу. Народ се до дубоке ноћи није разилазио кућама, већ је по градским улицама у шетњи давао маха својим радосним сећајима.

Овакав дочек и оваку радост Сарајево није доживело од свога постанка. Сутра дан и идућих дана долазили су непрестано возови са српским трупама.

ДАЈТЕ НАМ САОБРАЋАЈ!

Кат овај наслов исписујемо, због је потреба да износимо важност саобраћаја за једно место — варош, и за читаву државу.

Последње подизање цена намирница, није узрок немање истих, већ сазнање продаваца да се не могу броји почети. Ту поглику, управо неприлику, хоће они који имају намирнице, да и користе и да по доказању практици, продају са 10 и 20 пута већом ценом од обичне вредности. На тај начин да се богате нарачуна и богати и сиготници.

Грешни вако који мисли да је подизању цене намирница узрок одређени курс круни.